

Wstęp do socjologii prawa (wykład) - 2019/2020

Opis zajęć

Informacje ogólne

Prowadzący: dr hab. Krzysztof Motyka

Organizator: Wydział Nauk Społecznych - Instytut Socjologii

Liczba godzin tydzień/semestr: 2/30

Język wykładowy: Język polski

Cele przedmiotu

C1 Wprowadzenie studenta w problematykę prawoznawstwa w ogólności i socjologii prawa w szczególności

C 2. Zaznajomienie studenta z podstawowymi pojęciami prawa, prawoznawstwa i socjologii prawa.

C 3. Dostarczenie studentowi wiedzy umożliwiającej dostrzeganie i rozumienie społecznego wymiaru i społecznych odniesień prawa oraz podstawowej wiedzy na temat socjologii prawa jako autonomicznej dyscypliny naukowej.

Wymagania wstępne

W1 Znajomość podstawowych pojęć socjologicznych

Efekty kształcenia dla przedmiotu

WIEDZA

Student zna podstawowe kategorie języka prawnego i prawniczego umożliwiające mu rozumienie prawa i proces jego stosowania - K_W01, K_W04

Student zna najważniejsze koncepcje z zakresu filozofii, socjologii i nauk prawnych, które przyczyniły się do powstania socjologii prawa. K_W04

Student zna podstawowe pojęcia socjologii prawa, jej status metodologiczny i powiązania z innymi dyscyplinami socjologicznymi i prawnymi, oraz główne kierunki badań polskiej socjologii prawa - K_W04

Student rozumie, jak prawo funkcjonuje w rzeczywistości społecznej i jak jest z nią powiązane (jako zmienna zależna i niezależna). K_W02

UMIEJĘTNOŚCI

Student ma podstawowe umiejętności w zakresie rozumienia języka prawnego i prawniczego, interpretacji przepisów prawnych oraz w zakresie interpretacji prawa jako zjawiska społecznego K_U01

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (POSTAWY)

Metody dydaktyczne

1. Wykład z elementami dyskusji

2. Analiza tekstów z dyskusją

Treści programowe przedmiotu

1. Prawo jako przedmiot refleksji naukowej. Dogmatyczne i teoretyczne nauki o prawie (filozofia prawa, jursprudencja, teoria prawa, socjologia prawa).

2. Prawo w znaczeniu przedmiotowym i w znaczeniu podmiotowym oraz relacje między

- nimi; teorie prawa podmiotowego (uprawnienia); prawa negatywne i pozytywne.
3. Przegląd podstawowych typów koncepcji prawa: prawnonaturalne i pozytywistycznoprawne; etatystyczne (monistyczne) i nieetatystyczne (pluralistyczne); przymusowe i nieprzymusowe; normatywistyczne i realistyczne; jednopłaszczyznowe i wielopłaszczyznowe.
4. Norma prawna a przepis prawny. Rodzaje przepisów prawnych. Cechy i struktura normy prawnej. Akt normatywny i jego budowa.
5. Wykładnia prawa, wnioskowania prawnicze. Tworzenie, stosowanie i wykonywanie prawa.
6. Źródła prawa, także w kontekście Konstytucji RP. System prawny i jego hierarchiczna struktura. Reguły kolizyjne.
7. Podmiotowość prawna: zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych; osoby fizyczne i osoby prawne; *Omne jus hominum causa constitutum est*.
8. Ogólna charakterystyka wybranych gałęzi prawa ze szczególnym uwzględnieniem prawa konstytucyjnego i międzynarodowego prawa publicznego.
9. Prawo a moralność i sprawiedliwość. Rządy prawa/państwo prawa/praworządność. Prawa człowieka i ich ochrona prawna.
10. Wybrane zagadnienia prawa własności intelektualnej, ze szczególnym uwzględnieniem plagiatu.
11. Wątki socjologicznoprawne w prawoznawstwie i socjologii XIX i początku XX w.
12. Powstanie socjologii prawa w Polsce i na świecie. Rola teorii prawa Leona Petrażyckiego i jego uczniów.
13. Główne problemy socjologii prawa w Polsce
14. Społeczne funkcje i działanie prawa.
15. Świadomość prawna i postawy wobec prawa

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia

Egzamin ustny, 5 pytań otwartych: ocena dost. - 3 dobre odpowiedzi, ocena db. - 4 dobre odpowiedzi, ocena bdb - 5 dobrych odpowiedzi.

Ocena ndst. - student nie spełnia wymagań na ocenę dst: nie zna treści wykładu i lektur, nie zna podstawowych kategorii języka prawnego, prawniczego i socjologii prawa, jak też metod wykładni prawa oraz podstawowych informacji na temat socjologii prawa jako dyscypliny naukowej.

Ocena dst.

W - student zna treść wykładu i lektur w stopniu dostatecznym; zna najważniejsze pojęcia języka prawnego i prawniczego oraz metody wykładni prawa; wie, które koncepcje przyczyniły się do ukształtowania socjologii prawa; zna podstawowe informacje nt. instytucjonalizacji polskiej socjologii prawa, jej przedmiotu i metod; U - potrafi posługiwać się terminami języka prawniczego w stopniu podstawowym; umie wskazać na najważniejsze powiązania między wybranymi kontrowersjami teoretycznoprawnymi a socjologią prawa.

Ocena db

W - student zna treść wykładu i lektur w stopniu dobrym; zna większość omówionych pojęć języka prawnego i prawniczego, metody wykładni prawa oraz większość koncepcji, które przyczyniły się do ukształtowania socjologii prawa; zna i rozumie proces instytucjonalizacji polskiej socjologii prawa, jej przedmiot i metody; U – poprawnie posługuje się omówionymi terminami języka prawniczego; potrafi powiązać omówione kontrowersje teoretycznoprawne z socjologią prawa; umie wyjaśnić otwartość pozasystemową prawa.

Ocena bdb

W - student bardzo dobrze zna treść wykładu i lektur, w tym wszystkie omówione pojęcia języka prawnego i prawniczego, metody wykładni prawa, w tym wnioskowania prawnicze, oraz wszystkie koncepcje, które przyczyniły się do ukształtowania socjologii prawa; szczególnie potrafi przedstawić instytucjonalizację polskiej socjologii prawa, jej źródła teoretyczne, jej metody badawcze oraz kierunki badawcze; U – bardzo dobrze posługuje się omówionymi terminami języka prawniczego; potrafi wyjaśnić powiązania omówionych kontrowersji teoretycznoprawnych z socjologią prawa, otwartość pozasystemową prawa, jego metody wykładni oraz jego funkcje.

Literatura podstawowa i uzupełniająca

K. Motyka, Wpływ Leona Petrażyckiego na polską teorię i socjologię prawa, Lublin 1993, cz. II, rozdz. V; A. Korybski, L. Grzonka, Wiedza o państwie i prawie, Warszawa 2014, rozdz. V-VIII; Socjologia prawa. Główne problemy i postacie, red. A. Kojder, Z. Cywiński, Warszawa 2014 - wybrane hasła.

Literatura uzupełniająca:

J. Lande, Socjologia Petrażyckiego, „Przegląd Socjologiczny” 12(1958), s. 229-265, przedruk w: Studia z filozofii prawa, Warszawa 1959, s. 843-909; K. Motyka, Petrażycki Leon, w: Powszechna encyklopedia filozofii, t. 7, Lublin 2007, s. 138-142; K. Motyka, Socjologia prawa: Od Petrażyckiego do Podgóreckiego, w: 100 lat socjologii w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II, red. W. Szymczak, Lublin 2018, s. 251-273.

Kierunek studiów: Socjologia (stacjonarne I stopnia)

Lokalizacja w planach rocznych:

Etap: [Rok II - Semestr 3](#)

Punkty ECTS: 2

Forma zaliczenia: Egzamin